

ת"פ 2636/09 - מדינת ישראל נגד צדוק שמואל (עציר) - נדון, קרן שמואל, דניאל אנג'ל, אברהם בן ארויה

בית משפט השלום בכפר סבא

19 מרץ 2014

ת"פ 2636-09 מ.י. פרקליטות מחוז המרכז נ'

שמואל(עציר) ואח'

לפני כב' השופט מיכאל קרשן

מדינת ישראל

בעניין: המאשימה

נגד

הנאשמים

1. צדוק שמואל (עציר) - נדון

2. קרן שמואל

3. דניאל אנג'ל

4. אברהם בן ארויה

נוכחים:

ב"כ המאשימה מתמחה צליל משיח

הנאשמת 2 בעצמה וב"כ עו"ד רויטל קוצר

הנאשם 2 בעצמו וב"כ עו"ד אביבה רוזנצוויג מקמל

הנאשם 3 בעצמו וב"כ עו"ד גיא אשכנזי

גזר דין (נאשמים 2-4)

1. ארבעת הנאשמים הועמדו לדין בגין ביצוע שורה של עבירות מתחום המרמה. בתום הליך גישור רב תהפוכות התקשרו הצדדים בהסדרי טיעון, והנאשמים הודו בעובדות כתב אישום מתוקן והורשעו על יסוד הודאתם בביצוע העבירות שיוחסו להם בכתב האישום המתוקן:

נאשם 1 הורשע בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, חמש עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שמונה עבירות של משיכת שיק ללא כיסוי, שלוש עבירות של זיוף מסמך בנסיבות מחמירות, שלוש עבירות של שימוש במסמך מזויף ואיומים. נאשם 1 צירף תיק נוסף בו הורשע בביצוע עבירה של החזקת סם מסוכן.

נאשמת 2 הורשעה בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, שלוש עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שלוש עבירות של משיכת שיק ללא כיסוי, שתי עבירות של זיוף מסמך בנסיבות מחמירות ושתי עבירות של שימוש במסמך מזויף.

עמוד 1

נאשם 3 הורשע בביצוע עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע.

נאשם 4 הורשע בביצוע עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

2. כתב האישום המתוקן מכיל תשעה אישומים. האישום המרכזי, הלא הוא האישום הראשון, מתייחס לכל הנאשמים. אישומים 2-4 עניינם משיכת שיקים ללא כיסוי והם מתייחסים לנאשמים 1 ו-2 בלבד. האישום החמישי רלוונטי לנאשם 1 בלבד. האישומים השישי והשביעי רלוונטיים לנאשמים 1 ו-2. האישום השמיני רלוונטי לנאשם 1, וכך גם האישום התשיעי.

3. לפי עובדות האישום הראשון, נאשמים 1-2, בני זוג נשואים, הכירו את נאשם 3 במהלך חודש נובמבר 2005. נאשם 4 עבד עם נאשם 3 בשנת 2005 בחברה בשם מיקס מרקטינג בע"מ, ובאמצעותו הכיר את נאשמים 1-2. **עובר ליום 8.12.2005 קשרו נאשמים 1, 2 ו-3 קשר לקבל כספים במרמה מבעלי יחידות נופש. עובר לחודש מאי 2006 החל נאשם 4 לעבוד כשכיר עבור נאשמים 1-3, והחל לפעול עמם במטרה לקבל כספים במרמה מבעלי יחידות נופש. כל פעולותיהם של נאשמים 1-3 נעשו לצורך קידום הקשר וביצועו.**

האישום הראשון מגולל את מעשי הנאשמים לצורך קבלת הכספים במרמה מבעלי יחידות הנופש. הנאשמים 1-3 הקימו, באמצעות איש קש, חברה בשם וילג'. נאשם 1 שימש בפועל כמנהלה של חברה זו. נאשמת 2 שמשה כמנהלת הטלמרקטינג של וילג' וסייעה בידו של נאשם 1. נאשם 3 פעל במימון ובהקמה של וילג', אך לא שימש בתפקיד במסגרת החברה ולא נפגש עם לקוחותיה. נאשם 4 הצטרף לוילג' כחמישה חודשים לאחר הקמתה ועבד כשכיר בה בתפקיד של סוכן בכיר. במהלך חודש ספטמבר 2006 עזבו הנאשמים את משרדי וילג' ועברו לעבוד באמצעות חברת אוורסט. לנאשם 3 לא הייתה נגיעה לפעולות אוורסט.

הנאשמים הציגו את וילג' ואוורסט כעוסקות במכירה חוזרת, השכרה, פרסום ושיווק של יחידות נופש בארץ ובעולם, בעיקר יחידות נופש השייכות לרשת "קלאב הוטל". הנאשמים גייסו אנשים שונים כסוכני מכירות לחברות והנחו אותם כיצד לשווק את פעילותן. הנאשמים הנחו טלפנים ליזום פניות לבעלי יחידות נופש ולהזמין אותם לפגישה תוך שהם מציעים להם למכור את יחידות הנופש שבבעלותם.

הנאשמים, או מי מהם, הנחו את הסוכנים להציג בפני הלקוחות מצג שווא אודות החברות, על מנת לרכוש את אמונם. במסגרת זו מסרו הסוכנים, על פי הנחיית הנאשמים, ללקוחות את הפרטים הכוזבים הבאים: מדובר בחברות ותיקות הפועלות בתחום מזה שנים רבות; לחברות מספר רב של סניפים בארץ ובחו"ל, לחברות מאגר גדול של לקוחות בחו"ל (בעיקר בצרפת) המעוניינים לרכוש יחידות נופש באילת. הסוכנים הציגו לפני בעלי יחידות הנופש עלוני פרסום בצרפתית ובעברית, אשר הודפסו לצורך כך; נאשם 3, מבעלי החברות, הוא ממשפחת אנג'ל הקשורה למאפייה המפורסמת; נאשם 1 הציג עצמו לפני הלקוחות כאיש משטרה לשעבר בעל קשרים עם שוטרים בדרגות גבוהות; נאשם 1 הציג עצמו לפני הלקוחות כעובד לשעבר ברשת "קלאב הוטל" וכי בכוונתו להשתלט עליה.

הנאשמים הנחו את הסוכנים להציג לפני הלקוחות בכזב מספר מסלולים אפשריים למכירת יחידות הנופש שבבעלותם. הלקוחות, אשר השתכנעו ממצג השווא שהציגו בפניהם הנאשמים, או מי מטעמם, בחרו באחד מן המסלולים וחתמו על הסכם מול החברות.

בסך הכול שילמו 80 לקוחות לחברות סך כולל של 2,244,216 ₪. בפועל, לאחר ביטול שיקים שניתנו על ידי חלק מהמתלוננים, נגרם נזק כולל של כ-1.37 מיליון ₪ בלבד. סך הנזק הכולל שנגרם בתקופה בה פעל נאשם 3 (ביחד עם הנאשמים האחרים), שלא היה מעורב בפעולות חברת אורסט, עומד על כ-950,000 ₪. סך הנזק הכולל שנגרם בתקופה בה עבד נאשם 4 (ביחד עם הנאשמים האחרים) עומד על כ-1.2 מיליון ₪, כאשר בפועל נפגש נאשם 4 רק עם חלק מהלקוחות.

בפועל הנאשמים לא פרסמו ולא שיווקו את יחידות הנופש של המתלוננים ללקוחות בארץ או בחו"ל; הנאשמים לא רכשו יחידות נופש ממי מהמתלוננים וממילא לא יכלו להעביר יחידות נופש של קלאב הוטל על שם החברות; הנאשמים לא הפעילו מועדון לקוחות הנותן שירותי נופש ואף לא התכוונו לעשות כן.

4. אישומים 4-2 עניינם שיקים ללא כיסוי שנאשמים 1 ו-2 נתנו לעובדות בוילג'; אישום 5 רלוונטי לנאשם 1 בלבד (שעניינו הסתיים); אישום 6 עניינו מעשה מרמה נוסף שעשו נאשמים 1 ו-2 בהמשך לאחת התרמיות הספציפיות מן האישום הראשון. נאשמים 1 ו-2 הכינו מסמך מזויף באמצעותו השכירו יחידת נופש שלא הייתה בבעלותם לאישה אחת, וקיבלו ממנה במרמה סך של 3,300 ₪; גם אישום 7 עניינו הבטחתם של נאשמים 1 ו-2 להשכיר יחידת נופש בבעלותם של זוג מתלוננים. נאשמים 1 ו-2 זייפו מסמך לצורך כך וקיבלו במרמה סך של 3,300 ₪; אישומים 8-9 רלוונטיים לנאשם 1 בלבד.

5. הסדר הטיעון המקורי בעניינה של נאשמת 2 כלל הסכמה עונשית ל-640 שעות לתועלת הציבור, מאסר על-תנאי ופיצוי בסך 25,000 ₪ (שישולם מסכום שכבר הופקד).

הסדרי הטיעון המקוריים בעניינם של נאשמים 3 ו-4 כללו הסכמה על של"צ בהיקף של 640 שעות, וכן מאסר על-תנאי. הוסכם כי הצדדים יטענו פתוח לעניין הפיצויים וההגנה תבקש לבחון את האפשרות לביטול הרשעה.

נאשמים 4-2 חתמו על הסדרי טיעון בנוסח המתואר לעיל והמסמכים הוגשו.

6. בשלב הצגת ההסדרים הוסכם כי במקום הכמות המדויקת של השעות לתועלת הציבור יתבקש שירות המבחן לקבוע מהי כמות השל"צ שהיא שוות ערך לארבעה חודשי עבודות שירות (עמ' 35 שורות 25-26; עמ' 37 שורות 10-11; עמ' 39 שורה 14).

7. שירות המבחן התעכב זמן בלתי סביר בהכנת חלק מן התסקירים (ראו החלטותי מיום 6.10.2013 ומיום

עמוד 3

14.1.2014). בסופו של דבר הוכנו תסקירים בעניינם של הנאשמים כולם וכן הוגש מטעם השירות מסמך שמסביר את החלטת השירות לנקוב בעניינם של הנאשמים במספר שעות לתועלת הציבור שאינו עולה (אף לא בקירוב) כדי כמות שוות ערך לארבעה חודשי עבודות שירות.

8. התסקיר בעניינה של נאשמת 2 מתאר את מציאות חייה העגומה של הנאשמת, אשר מזה ארבע שנים מתפקדת כאם חד הורית לילדיה, נוכח מאסרו של נאשם 1. ילדי בני הזוג מגלים קשיים רבים בהסתגלות ותפקוד. מבחינה כלכלית נאלצת נאשמת 2 לשמש מפרנסת יחידה ואין לה מערכות תמיכה. שירות המבחן הציע, נוכח מצבה של נאשמת 2, לחייבה בשל"צ בהיקף 250 שעות בלבד.

9. מהתסקירים בעניינו של נאשם 3 עולה כי מדובר באיש משפחה בן 38, עצמאי שמנהל מפעל מתכות, נטול הרשעות קודמות. נאשם 3 עבד בעבר בתחום התיווך וכסוכן נסיעות ויש ברשותו רישיון תיווך במקרקעין. בשנת 2010 סיים נאשם 3 קורס גישור. נאשם 3 נטל בשלב ראשון אחריות חלקית בלבד על ביצוע העבירות ושלל כל ידיעה על מעשי מרמה. נאשם 3 תופס עצמו כקורבן של שותפיו לכתב האישום, ושירות המבחן התרשם מפער בין הפסאדה החיובית שמציג לבין התנהגותו במסגרת כתב האישום. שירות המבחן התרשם כי בהעדר טיפול קיים סיכון מצד הנאשם להישנות מעשי עבירה, ובהתבסס על הסכמתו של הנאשם - המליץ השירות על העמדתו במבחן ועל של"צ בהיקף 300 שעות.

שירות המבחן המליץ בתסקירו השני לבטל את הרשעתו של נאשם 3 נוכח העובדה כי בשלב מאוחר נטל אחריות על ביצוע העבירה, וכדי לא לפגוע בעתידו האישי והמקצועי.

10. מהתסקיר בעניינו של נאשם 4 עולה כי מדובר באיש משפחה בן 60, נטול הרשעות קודמות, העובד בתחום התיווך והנדל"ן. נאשם 4 עבד כשכיר בחברה שהקימו נאשמים 1-3 בתקופה בה היה במצוקה כלכלית עקב שריפת עסקו. הנאשם טען כי פעל בתום לב ושלא מתוך כוונה להונות איש. לדבריו, רק בסמוך לעזיבתו את החברה הבין כי יתכן ומשהו אינו כשורה ואז פרש. הנאשם ביטא חרטה וצער על כך שבעצם עבודתו במקום זה פגע במתלוננים.

להתרשמות שירות המבחן מדובר באדם נורמטיבי, נטול דפוסי רמיה או דפוסי עברייניים אחרים. הנאשם נטל אחריות על כך שפעולתו (הפאסיבית כדבריו) במסגרת החברה הביאה לפגיעה במתלוננים. ההתרשמות של השירות היא כי הנאשם הפיק את הלקח הנדרש ומאז נוקט משנה זהירות בכל מהלכיו. הנאשם שילם מחירים אישיים כבדים בעקבות ההליך המשפטי ואלה הציבו גבול להתנהגותו. משפחת הנאשם נתונה בקשיים כלכליים והוא מפרנס יחיד. לדעת שירות המבחן של"צ בהיקף של ארבעה חודשי עבודות שירות יפגע בו ובמשפחתו ויקשה על הליך השיקום האישי והמשפחתי. אשר על כן המליץ שירות המבחן על של"צ בהיקף 300 שעות בלבד.

שירות המבחן המליץ לבטל את הרשעתו של נאשם 4 משום החשש לעבודתו כמתווך.

11. במסמך שהוגש ביום 19.1.2014 הסביר שירות המבחן מדוע מצא לנכון להציע בעניינם של כל הנאשמים

של"צ בהיקף שאינו עולה כדי ארבעה חודשי עבודות שירות. כאמור בהודעת שירות המבחן, של"צ הוא עונש שונה מעבודות שירות ותכליתו חינוכית-שיקומית. השל"צ מבוצע בשעות הפנאי, על מנת לאפשר לנאשם לעבוד ולתפקד. של"צ לוקח בחשבון את כלל נסיבותיו האישיות ויכולותיו של כל נאשם, והיא מותאמת לנאשם בהתאם לתכנית אישית, המביאה בחשבון גם את הצורך לא לקטוע את מהלך חייו.

היקף השל"צ נקבע על ידי שירות המבחן בהתאם לקריטריונים ארציים, באופן מדורג ביחס לסעיף העבירה ולחומרתה, וכן לעונש המרבי הקבוע בחוק. בתיקים בהם בית המשפט שוקל מאסר בפועל או עבודות שירות, ההמלצה תהיה לשל"צ בהיקף של 400-600 שעות, אולם קיימים גם קריטריונים לקולה המאפשרים להפחית ממכסה זו. כאשר ההמלצה היא לצו מבחן נלקח עניין זה בחשבון לקולה, נוכח משמעות ההליך הטיפולי והקשר האינטנסיבי הנדרש עם שירות המבחן.

שירות המבחן פירט את הקריטריונים אשר הביאוהו להציע של"צ בהיקפים כפי שהציע ביחס לכל אחד מן הנאשמים.

12. להשלמת התמונה יצוין כי ביום 24.1.2013 נגזר דינו של נאשם 1, במסגרת הסדר טיעון "סגור", ל-16 חודשי מאסר בפועל במצטבר לעונש מאסר שריצה אותה עת ומאסר על-תנאי.

תמצית טענות הצדדים

13. ב"כ המאשימה, עו"ד אורלי שרגנהיים, בקשה לדחות את המלצת שירות המבחן לבטל הרשעתם של נאשמים 3 ו-4, ולגזור על הנאשמים את העונש המוסכם במסגרת ההסדר.

ב"כ המאשימה עמדה על חומרת העבירות בהן הורשעו הנאשמים ועל נסיבות ביצוען החמורות אף הן. לעניין השל"צ הביעה המדינה עמדתה כי שירות המבחן חרג מן המנדט שניתן לו, כאשר משיקוליו לא בנה לנאשמים תוכניות של"צ בהיקף שהוא שקול לארבעה חודשי עבודות שירות.

באשר לפיצויים, ציינה התובעת כי מדובר בעבירות כלכליות ולמתלוננים נגרם נזק ממון. לפיכך נדרש במקרה זה רכיב משמעותי של פיצוי. אמנם נאשם 1, ראש החבורה, לא שילם פיצוי, אולם זאת נוכח העובדה כי בעת שנגזר דינו כבר ריצה עונש מאסר ארוך מתיק קודם.

14. ב"כ נאשמת 2, עו"ד רויטל קוצר, בקשה לאמת את המלצת שירות המבחן בכל הקשור להיקף השל"צ. עו"ד קוצר הגישה מכתבים המתארים את מצבם העגום של ילדי הנאשמת (נע/1).

15. ב"כ נאשם 3, עו"ד אביבה רזנצוויג מקמל, טענה כי יש לבטל את הרשעת הנאשם נוכח הפגיעה באפשרות

בעתידו. לעניין השל"צ בקשה הסנגורית לאמץ את עמדת שירות המבחן, ולעניין הפיצוי הפנתה לכך שנאשם 1 לא שילם למתלוננים פיצוי כלשהו. הוגשו רישיון התיווך, תעודת סיום קורס הגישור ומסמך המעיד על כך שהנאשם למד משפטים במכללת שערי משפט.

נאשם 3 בדברו האחרון לעונש טען כי מעורבותו הייתה הנמוכה ביותר, ועוד טען כי הוא היחיד שדאג לפצות את לקוחות החברות.

16. ב"כ נאשם 4, עו"ד גיא אשכנזי, הפנה לחלקו של נאשם זה שבסך הכול היה שכיר בחברה ולא היה שותף ראשי למעשי המרמה. הסנגור ביקש לבטל את הרשעת מרשו נוכח הפגיעה בפרנסתו. הוגש מסמך בנוגע למצבו של אחד מילדי הנאשם. הוזכר גם מצבו הכלכלי הרעוע של נאשם 4.

נאשם 4, בדברו האחרון לעונש, התנצל על כל מה שקרה. לדבריו כאשר נודע לו מה נעשה בחברה בה שימש כשכיר התפטר ושלח את המתלוננים להגיש תלונה במשטרה. הנאשם הצביע על נסיבותיו האישיות והסביר שלא יוכל לעבוד בתיווך מקרקעין אלא אם תבוטל הרשעתו.

דין

17. הנאשמים כולם הסתבכו בביצוע עבירות מרמה חמורות שפגעו בשורה ארוכה של אנשים והסבו להם נזק ממון רב.

כל הנאשמים היו שותפים, במידה זו או אחרת, למעשי המרמה. נאשמת 2 הייתה שותפה ראשית למרבית מעשי של נאשם 1. נאשם 3 הורשע אמנם "רק" בעבירה של קשירת קשר, אולם היה לו חלק במימון ובהקמה של חברה פיקטיבית (וילג') שכל תכליתה הייתה לרמות את הזולת. נאשם 4 הצטרף לוילג' כחמישה חודשים לאחר הקמתה ושימש כסוכן בכיר. נאשם 4 הודה בכך שהחל לפעול עם יתר הנאשמים במטרה לקבל כספים במרמה מבעלי יחידות הנופש (סעיף 5 לאישום הראשון). הנה כי כן, נאשמים 3 ו-4 אינם יכולים לרחוץ בניקיון כפיהם ולטעון כי לא היו מעורבים, עד צוואר, במעשי המרמה בהם הודו.

18. כפי שציינתי בעניינו של נאשם, ואולי ביתר שאת, העונשים המוצעים במסגרת ההסדר אינם העונשים המתאימים לסוגי העבירות ולנסיבות ביצוען על ידי כלל הנאשמים. לולא התקשרו הצדדים בהסדרי טיעון, היה מקום לגזור על כל אחד מן הנאשמים עונשים חמורים בהרבה, ולפחות חלק מהם היה מקום לשלוח אל מאחורי סורג ובריח.

אכבד את הסדרי הטיעון ולא אסטה מהם, משום שהם מתבססים על קשיים לא מבוטלים בחומר הראיות ועל שיקולים נוספים שנתלבנו במסגרת הגישור, לרבות נסיבות אישיות מיוחדות של כל אחד מן הנאשמים.

19. לא מצאתי הצדקה לביטול הרשעתם של נאשמים 3 ו-4..

20. על המסגרת הנורמטיבית להפעלת שיקול הדעת השיפוטי בכל הקשור לבקשת נאשם בגיר להימנע מהרשעתו, עמד בית המשפט העליון, בין היתר, בע"פ 9893/06 **אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל** (31.12.2007), פסקאות 8-11:

"8. החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה, ביסודה, חריג לכלל הרחב הנטוע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדיון. הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא מהווה חוליה טבעית הנגזרת מהוכחת האשמה הפלילית. הרשעת נאשם בעקבות הוכחת אשמתו מממשת את תכלית ההליך הפלילי, ומשלימה את שלביו השונים; היא מגשימה את ערך השוויון בין נאשמים בהליך הפלילי, ומונעת הפליה בדרך החלתו (ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' דני קליין (טרם פורסם); ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלונים, פד"י נד(3) 685, 687; ע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' שמש, פד"י נ(3) 682, 684). על תכליתה של ההרשעה הפלילית במסגרת ההליך הפלילי עמדתי בפרשת קליין, (שם) (פסקה 76):

"ההרשעה הפלילית של נאשם שאשמתו הוכחה ותוצאותיה, הן מרכיב חיוני בהליך הפלילי; הן נועדו למצות את תכליותיו המגוונות: להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, ולשוות למעשה העבירה תווית של מעשה פסול בעיני החברה, שגמול עונשי בצידו. חברה המבקשת להפעיל את ההליך הפלילי בדרך אפקטיבית, שוויונית והוגנת, תתקשה להשלים עם גישה שיפוטית הפוטר נאשמים, חדשות לבקרים, מהרשעה פלילית, אף שאחריותם הפלילית הוכחה. שהרי ההרשעה היא הביטוי השיפוטי לאחריות הפלילית שהוכחה, ובלעדיה נותרת קביעת האחריות הפלילית חסרה את החוליה האחרונה, המוסיפה לה את המשמעות המשפטית הנורמטיבית הנדרשת." (ראו גם רע"פ 1666/05 סטבסקי נ' מדינת ישראל, תק-על 2005 (1) 3871; ע"פ 7211/04 מדינת ישראל נ' פלונים, תק-על 2006 (1) 3685).

9. חרף הכלל האמור, המשפט מניח, כי במורכבות החיים האנושיים על תהפוכותיהם, בהשתקפותם בהליך הפלילי, עשויים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העקרון העונשי הרחב, המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי, נתון בידי בית המשפט הכח להחליט כי, חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדיון. בהכרעה בענין זה -

"נדרש איזון שיקולים, המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם. בראייה כוללת נשקל, מן הצד האחד, הצורך במיצוי של ההליך הפלילי בדרך של הרשעת העבריין, כדי להשיג בכך, בין היתר, את גורם ההרתעה והאכיפה השוויונית של החוק. שיקול ציבורי זה

פועל במישנה תוקף, ככל שחומרת העבירה גדולה יותר, והנזקים לפרט ולציבור מביצועה גוברים.

כנגד השיקול הציבורי, נשקל עניינו של הפרט הנאשם, ובמסגרת זו נבחנים נתונים שונים הנוגעים אליו, וביניהם - טיב העבירה אותה עבר וחומרתה, עברו הפלילי, גילו, מצב בריאותו, והנזק הצפוי לו מן ההרשעה. באשר לנאשמים בגירים, במאזן השיקולים האמור, גובר בדרך כלל השיקול הציבורי, ורק נסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות דופן ביותר, תצדקנה סטייה מחובת מיצוי הדין בדרך של הרשעת העבריין.

(ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פד"י נד(3) 685).

(ראו גם ע"פ 7211/04 מדינת ישראל נ' פלוני, תק-על 2006(1), 3685; ע"פ 3301/06 ביטי נ' מדינת ישראל, תק-על 2006(4) 1000; ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פד"י נב(3) 337; ע"פ 8903/05 פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 2006(2) 2631; רע' 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל, תק-על 85(3) 737).

10. מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפוייה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי.

11. מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין.

21. בעניינם של נאשמים 3 ו-4 לא נוצר "פער בלתי נסבל" בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשמים אלה לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי. האינטרס הציבורי בהרשעת נאשמים בעבירות מרמה דוגמת אלה שלפניי אינו טעון הסבר, ולא התרשמתי כי הנזק שייגרם לנאשמים 3 ו-4 הוא כה חמור ובלתי שגרתי עד כי תיווצר הצדקה לבטל מפניו את האינטרס הציבורי בהרשעתם.

יצוין בהקשר זה כי הרשעתו של נאשם 3 אכן עלולה לחבל בתוכניות העתידיות לעבוד בתחומים שהרשעה בפלילים אינה מתיישבת עמם, ואולם נאשם זה עובד כיום בתפקיד שהרשעה אינה מפריעה לו. שונה המצב ביחס לנאשם 4, שעובד כיום כמתווך מקרקעין, והרשעה בפלילים עלולה להוות לגביו עבירת משמעת. אולם, כאמור, אינני סבור שיש מקום להקריב את האינטרס הציבורי במקרה זה על מנת להיטיב את מצבו, ואוסיף כי, להשקפתי, ראוי

שהגורמים המוסמכים יקבלו מידע על הרשעת הנאשם בעבירת מרמה מובהקת שוודאי יכולה לעלות כדי "עבירה שיש לה השלכה על עיסוקו כשמאי מקרקעין" (סעיף 16(6) לחוק שמאי מקרקעין, התשס"א-2001).

22. אשר על כן אני דוחה את בקשת נאשמים 3 ו-4 לביטול הרשעתם בדין.

23. במחלוקת שהתגלעה בין הצדדים בכל הקשור לתוכניות השל"צ שהכין שירות המבחן, דעתי כדעת הסנגורים המלומדים ולא כדעת התביעה.

ההסדר המקורי בו התקשרו הצדדים כלל רכיב עונשי של של"צ בהיקף שיהיה שקול לארבעה חודשי עבודות שירות, והנאשמים חתמו על הסדרי טיעון ברוח זו. אלא, שהנאשמים לא היו מעוניינים להודות במסגרת ההסדר עליו היו חתומים, כנראה משום שלא היו שלמים עם היקף השל"צ. רק לאחר שהוחלט ששירות המבחן יודיע מהו ההיקף הנכון לכל נאשם הסכימו הנאשמים להודות בכתב האישום המתוקן.

במצב הדברים שתואר למעלה מובן כי ההכרעה בשאלת היקף השל"צ הראוי במקרה זה במסגרת הסדר הטיעון נמסרה לשירות המבחן. הפרשנות אחרת, שהציעה המדינה, לפיה שירות המבחן נדרש לערוך חישוב אריתמטי של היקף השעות השקולות לארבעה חודשי עבודות שירות, אינה מתקבלת על הדעת. ברי שאין צורך להיעזר בשירות המבחן כדי לערוך חישוב אריתמטי פשוט. הצדדים כבר ערכו את החישוב הנדרש כאשר קבעו בהסדרי הטיעון כי מדובר ב-640 שעות. הדעת נותנת כי הצדדים ביקשו את עזרת שירות המבחן על מנת לגשר על המחלוקת ביניהן, וכך עשה שירות המבחן, כידו הטובה.

אוסף, כי לא מצאתי פגם במכלול השיקולים שהפעיל שירות המבחן בקובעו את היקף השל"צ בעניינו של כל נאשם ונאשם, ועל כן אאמץ את המוצע על ידו.

24. הרכיב העונשי האחרון שנתון במחלוקת בין הצדדים הוא רכיב הפיצוי ביחס לנאשמים 3 ו-4. הנני סבור כי נאשמים אלה צריכים לשלם פיצוי, שייטיב ולו במקצת את מצבם של קורבנות העבירות. העובדה כי נאשם 1 לא חויב בפיצוי היא תולדה של הסדר הטיעון שנחתם עמו, אשר הביא בחשבון (בצדק) את עונש המאסר הארוך שמרצה הוא בימים אלה.

25. שקלתי את מלוא הנסיבות לקולה ולחומרה. החלטתי כאמור לגזור את עונשם של הנאשמים במסגרת הסדר הטיעון, כדלקמן:

26. נאשמת 2

מאסר על-תנאי בן 12 חודשים, והתנאי הוא כי בתקופה בת שלוש שנים לא תעבור עבירה בה הורשעה, או כל עבירה שיש בה יסוד של מרמה או זיוף.

של"צ בהיקף 250 שעות, לפי התוכנית שבנה שירות המבחן. הזהרתי את הנאשמת כי הפרת הוראות קצין המבחן במסגרת השל"צ עלולה להוביל להפקעת השל"צ וגזירת העונש מחדש.

פיצוי בסך 25,000 ₪ שיקוזז מן העירבון שנתנה בתיק המ"ת, ובכל מקרה ישתלם עד ליום 1.1.2015.

27. נאשם 3

מאסר על-תנאי בן 12 חודשים, והתנאי הוא כי בתקופה בת שלוש שנים לא יעבור עבירה בה הורשע, או כל עבירה שיש בה יסוד של מרמה או זיוף.

של"צ בהיקף 300 שעות, לפי התוכנית שבנה שירות המבחן. הזהרתי את הנאשם כי הפרת הוראות קצין המבחן במסגרת השל"צ עלולה להוביל להפקעת השל"צ וגזירת העונש מחדש.

אני מעמיד את נאשם 3 במבחן למשך 12 חודשים.

פיצוי בסך 25,000 ₪ שיקוזז מן העירבון שנתן בתיק המ"ת, ובכל מקרה ישתלם עד ליום 1.1.2015.

28. נאשם 4

מאסר על-תנאי בן 12 חודשים, והתנאי הוא כי בתקופה בת שלוש שנים לא יעבור עבירה בה הורשע, או כל עבירה שיש בה יסוד של מרמה או זיוף.

של"צ בהיקף 300 שעות, לפי התוכנית שבנה שירות המבחן. הזהרתי את הנאשם כי הפרת הוראות קצין המבחן במסגרת השל"צ עלולה להוביל להפקעת השל"צ וגזירת העונש מחדש.

פיצוי בסך 10,000 ₪ שישתלם עד ליום 1.1.2015.

29. **המאשימה תעביר לבית המשפט תוך 30 יום רשימת המתלוננים שיקבלו את הפיצויים שפסקתי, ואת שיעור הפיצוי לכל מתלונן.**

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום

המזכירות תעביר העתק גזר הדין ללשכת שמאי המקרקעין.

עמוד 10

ניתן היום, י"ז אדר ב תשע"ד, 19 מרץ 2014, במעמד הצדדים.